

lig vil have en Eneret for Telefoneringens Vedkommende, ikke fordi han vil fremme Telefonanlæg, men kun for at tilstede Koncessioner, hvor de ikke ville komme i Veien for Telegrafvæsenet. Jeg har altid gaaet ud fra den Tro, at naar en Stat ønskede og fik Eneret paa en Ting, var det for gjennem Anlæg at fremme Statsindividernes Interesser paa bedste Maade, dog saaledes, at Staten naturligvis fik sine Udgifter dækkede og Renter af sine Penge derfor; men jeg har aldrig opfattet Forholdet saaledes, at en Eneret skulde betyde et Slags Forbud. Jeg vil imidlertid efter den høitærede Ministers Ytringer idag tro, at han heller ikke mente det fuldt saa slemt eller stræpt, som hans Udtalelser sidste Gang tydede paa, og jeg kan heller ikke tvivle om, at den høitærede Minister selv føler, hvor nyttige Telefonindretninger kunne være, thi jeg ser, at han paa den Finantslov, der nu er for, selv har stillet Forslag om en Bevilling til et lille Telefonanlæg, hvilket han ogsaa har faaet, nemlig fra Bordingborg Posthus til Anlægspladsen. Det viser mig altsaa, at han virkelig selv er tjender, at det paa mange Omraader kan være til stor Nytte. Den Frygt, den høitærede Minister og maaste flere nære for den Stads, som der kunde opstaa for Telegrafvæsenet gennem Konkurrence med Telefonvæsenet, tror jeg, jeg tør sige er omtrent ugrundet, i alt Fald ganske overordentlig overdreven. Man maa jo vel huske paa: hvorledes benyttes Telegrafen? Den befordrer skrevne Sedler paa Linier, altsaa Breve paa en vis Maade. Men hvad gør Telefonen? den tilvejebringer ad elektrisk Veie Forplantning af Lyden: altsaa, Ordlyden forplantes fra den Ene til den Anden. Det er derfor en ganske overordentlig helbig Maade for to Mænd at føre en Samtale paa ved at benytte Telefonen. Paa det Omraade kan Telegrafen aldeles ikke benyttes, der er her en aldeles væsentlig Forskjel. Men hvis man nu f. Ex. vil tænke sig Telefonen anvendt paa større Strækninger i Konkurrence med Telegrafen, kunde det kun ske paa den Maade, at der oprettedes Telefonstationer ligesom nu Telegrafstationer, og at Vedkommende, der ønskede sin Meddelelse befordret ad den Veie, maatte skrive — jeg vil kalde det et Telegram, og sende det til Telefonstationen, og fra denne vilde det saa igjen blive meddelt mundtligt til Modtagelsesstationen. Men nu veed man jo, at det at udtale f. Ex. 20 Ord tager langt mere Tid end at telegrafere 20 Ord, og naar der nu ved Modtagelsesstationen skal staa en Mand med sit Hørrør, der staar i Forbindelse med Telefontraaden, for at høre hvert Ord, og han saa med den anden Haand skal skrive Ordene op,

er det givet, at disse Ord maa siges meget langsomt og tydeligt og efter al Sandsynlighed endog saa maa gjentages af Modtageren, for at der ikke skal ske Misforstaaelse, hvad grumme let kan ske. Det har selvfølgelig den Virkning, at paa den samme Telefontraad kan der langt fra affendes saamange Budstaber i den samme Tid som paa en Telegraflinie, thi det gaar som sagt langt, langt hurtigere at telegrafere 20 Ord end at telefonere dem, og langt hurtigere at skrive dem af, naar Telegrafstrimmelen kommer frem fra Traaden, og der bliver da strax Plads til at kunne modtage andre Budstaber. Altsaa, selv om nu ogsaa Anlæg af Telefoner kan være noget billigere, er det vist, at naar de skulle anvendes paa det store Omraade og paa den Maade, som nu af mig antaget, ville Driftsomkostningerne og ogsaa Benyttelsen af et større Antal Traade absolut gøre det fuldt saa dyrt som Benyttelsen af Telegrafen. Jeg tror derfor virkelig ikke, man behøver at frygte Noget som helst i den Retning. Man vil naturligvis kunne sige, at der kan komme nye Opfindelser, Forbedringer osv. Der er ganske vist ingen Tvivl om, at Telefonvæsenet kan forbedres og vil blive det; men i den af mig angivne Grundhenseende tror jeg ikke, der kan ske nogen Forandring. Men hvis nu ogsaa virkelig det skete, sæt, der kom Noget op, som var saa overvættets godt paa Telefoneringens Omraade, tror jeg dog ikke, Staten paa nogen Maade vilde kunne modsætte sig at adoptere dette nye System. Den maatte finde sig i at nedlægge Statstelegrafens, noget Lignende, som jo er sket før i Anledning af saa mange nye Opfindelser. Jeg tror derfor ikke, at denne Udtalelse af den høitærede Minister sidste Gang er ret tiltalende for Folk i Almindelighed, som have at benytte dette Kommunikationsmiddel. Jeg tvivler jo naturligvis ikke paa, at den høitærede Minister og en hvilken som helst Sudenrigsminister nok vil være temmelig villig til at give Koncession. Men man bliver dog lidt betænkelig, naar man hører en Udtalelse som den af mig sidst citerede af den ærede Minister, thi man kan dog let deraf forudsætte, at nogen egentlig stærk Tilbøielighed til at meddele Koncession kan der næppe være til Stede hos den ærede Minister. Det er naturligvis en ikke ringe Uvidelse efter dette Vædringsforslag, at der her staar Amt i Stedet for Soqn; men jeg vil dog henstille, om det dog ikke ogsaa er lidt forunderligt, naar man f. Ex. har lige i Udtanken af det ene Amt, at man da ikke kan telefonere over til det andet Amt, uden at man har en særegen Koncession derpaa. Den ene Konsekvents følger af den anden.